

Segédlet a hittan felvételihez

Fényi Gyula Jezsuita Gimnázium és Kollégium, 2017

A Fényi Gyula Jezsuita Gimnázium és Kollégium egy elkötelezetten katolikus nevelési intézmény. Fontos számunkra, hogy a családokkal közösen segítsük a gyermekeket Isten felé. Ehhez elengedhetetlen, hogy egy nyelvet beszéljünk, hogy értsük egymást, és így a közös alap segítségével támogassuk egymást. A hittan felvételi ennek a közös alapnak a meglétét kívánja megvizsgálni.

I. Elbeszélések a Szentírásból

Az emberi kéz által írt Biblián keresztül Isten mutatja meg önmagát. A különféle történetek és elbeszélések ismerete segítenek megismerni is jóságát. A szent írók nem történelem könyvet írtak, sem természettudományos szakkönyvet. A Szentlélek segítségével beszélnek Istenről, és Istennek az emberrel kapcsolatos tervéről és támogatásáról. A következő részek ismeretét ajánljuk:

- Krisztus születése, az Isten végtelen szeretete emberré lett: Mt 1, 18-25
<http://szentiras.hu/SZIT/Mt1,18-25>
- Feltámadás: a világtörténelem legnagyobb csodája: Mt 28, 1-7
<http://szentiras.hu/SZIT/Mt28,1-7>
- Zakeus keresi Istent, és Jézus nála vacsorázik: Lk 19, 1-10
<http://szentiras.hu/SZIT/Lk19,1-10>
- Jerikói vak, aki meglátta Jézust: Lk 18, 35-43
<http://szentiras.hu/SZIT/Lk18,35-43>
- Vízözön Isten irgalmának megmutatkozása: Ter 7, 17-24
<http://szentiras.hu/SZIT/Ter7,17-24>
- Dávid és a Góliát kicsi a bors de Isten segítségével erős: 1 Sám 17, 48-54
<http://szentiras.hu/KNB/1S%C3%A1m17,48-54>
- Sámuel meghívása egy ifjú szolgálatkészsége: 1 Sám 3, 1-21
<http://szentiras.hu/SZIT/1S%C3%A1m3,1-21>
- Teremtés az Isten az embernek adta a világot: Ter 2, 4-25
<http://szentiras.hu/SZIT/Ter2,4-25>
- Tékozló fiú a megbocsátás és szeretet példabeszédje: Lk 15, 11-32
<http://szentiras.hu/BD/Lk15,11-32>

Tékozló fiú története (Lukács 15, 11-32)

Majd így folytatta: „Egy embernek volt két fia. A fiatalabbik egyszer így szólt apjához: Apám, add ki nekem az örökség rám eső részét! Erre szétszította köztük vagyonát. Nem sokkal ezután a fiatalabbik összeszedte mindenét és elment egy távoli országba. Ott léha életet élve eltékozolta vagyonát. Amikor már mindenét elpazarolta, az országban nagy éhínség támadt, s nélkülözni kezdett. Erre elment és elszegődött egy ottani gazdához. Az kiküldte a tanyájára a sertéseket őrizni. Örült volna, ha éhségét azzal az eledellel csillapíthatta volna, amit a sertések ettek, de még abból sem adtak neki. Ekkor magába szállt: Apám házában a sok napszámos bővelkedik kenyérben – mondta –, én meg éhen halok itt. Útra kelek, hazamegyek apámhoz és megvallom: Apám, vétkeztem az ég ellen és teellened. Arra, hogy fiadnak nevez, már nem vagyok méltó, csak béreseid közé fogadj be. Csakugyan útra kelt és visszatért apjához. Apja már messziről meglátta és

megesett rajta a szíve. Eléje sietett, a nyakába borult és megcsókolta. Erre a fiú megszólalt: Apám, vétkeztem az ég ellen és teellened. Már nem vagyok méltó arra, hogy fiadnak nevezz. Az apa odaszólt a szolgálknak: Hozzátok hamar a legdrágább ruhát és adjátok rá. Az ujjára húzzatok gyűrűt, és a lábára sarut. Vezessétek elő a hizlalt borjút, és vágjátok le. Együnk és vigadjunk, hisz fiam halott volt és életre kelt, elveszett és megkerült. Erre vigadozni kezdtek. Az idősebbik fiú kint volt a mezőn. Amikor hazatérőben közeledett a házhoz, meghallotta a zeneszót és a táncot. Szólt az egyik szolgálknak és megkérdezte, mi történt. Megjött az öcséd, és apád levágta a hizlalt borjút, hogy egészségben előkerült – felelte. Erre ő megharagudott, és nem akart bemenni. Ezért az apja kijött és kérlelte. De ő szemére vetette apjának: Látod, én annyi éve szolgállok neked és egyszer sem szegtem meg parancsodat. És nekem még egy gödölyét sem adtál soha, hogy egyet mulathassak a barátaimmal. Most meg, hogy ez a fiad megjött, aki vagyodat rossz nőkre pazarolta, hizlalt borjút vágattál le neki. – Az mondta neki: Fiam, te mindig itt vagy velem, és mindenem a tied. S illett vigadnunk és örülnünk, mert ez az öcséd halott volt és életre kelt, elveszett és megkerült.”

Jerikói vak (Lukács 18,35-43)

Történt, hogy amikor Jerikóhoz közeledett, egy vak koldus ült az út szélén és kéregetett. Hallotta, hogy nagy tömeg vonul el arra, megkérdezte hát, hogy mi történt. Megmondták neki, hogy a názáreti Jézus halad arra. Erre elkezdett kiabálni: „Jézus, Dávid fia, könyörülj rajtam!” Akik elöl mentek, csitították, hogy hallgasson. De annál hangosabban kiáltozott: „Dávid fia, könyörülj rajtam!” Jézus megállt s szólt, hogy vezessék elé. Amikor odaért, megkérdezte: „Mit akarsz tőlem, mit tegyek?” Azt válaszolta: „Uram, hogy lássak!” Jézus így szólt hozzá: „Láss! Hited megmentett.” Azon nyomban visszanyerte szeme világát és Istent dicsőítve követte. Ezt látta az egész nép s magasztalta az Istent.

II. Egy közösséghez tartozunk

A jelenben is vannak, akik segítenek nekünk az Isten felé vezető úton. Nem vagyunk egyedül, hanem többféleképpen is az egy Egyház közösségének részei vagyunk. A közösség vezetőinek segítségével egymást bátorítva és erősítve haladhatunk az úton.

- Milyen közösség(ek)hez tartozol?
- Ki a vezetője (pl. plébános, hittan tanár, cserkész parancsok, ministráns vezető, karnagy, oratórium vezető)? Mit tudsz mesélni róla?
- Miben segít ez a közösség téged? Mit szeretsz benne a legjobban?
- Milyen csoportok vannak még a környékeden?

III. Szentek és példaképek

Az Egyház kétezer éves története során sokan voltak, akik egész közel kerültek Istenhez már földi életük során. A szentek sem voltak tökéletesek vagy büntelenek, mégis életükkel példát adtak nekünk az igazi életre. Kérhetjük őket, hogy járjanak közben értünk és így segítsenek minket is Isten felé.

- Kereszteléskor ki lett a védőszented?
- Ki a kedvenc szented?
- Mit tudsz az életéről?
- Mit tanultál tőle, és miben szeretnéd a segítségét kérni?

A szentek végtelen sorából kiemeltünk néhányat, kinek alakja érdekes lehet. Róluk és további szentek életéről többek között *A szentek életében* olvashatunk: <http://www.katolikus.hu/szentek>.

- [Loyolai Szent Ignác](#) - A jezsuita rend alapítója, aki sokakat bevezetett a lelkekkel való foglalkozás tudományába.
- [Xavéri Szent Ferenc](#) - Jezsuita szerzetes, aki minden idők egyik legnagyobb keresztény misszionáriusa.
- [Szent Kalkuttai Teréz](#) - Kalkutta szegényei között végzett áldozatos munkájával az egész emberiség elismerését kiváltotta.
- [Szent II. János Pál pápa](#) - Az „utazó pápának” szokták nevezni.
- [Bosco Szent János](#) - A hányatott sorsú gyerekek szent pedagógusa.
- [Assisi Szent Ferenc](#) - A szegénység és egyszerűség példáján keresztül megújította a középkori egyházat.
- [Vianney Szent János](#) - A plébánosok és gyóntatók védőszentje.
- [Sevillai Szent Izidor](#) - Az informatika és az internet védőszentje. A koraközépkor szentje, aki a kor legolvasottabb szerzője volt.
- [Szalézi Szent Ferenc](#) - A médiamunkások, újságírók védőszentje. Katolikus egyházférfi, az ellenreformáció egyik legjelentősebb alakja, a katolikus egyházszervezet egyik megújítója.
- [Lisieux-i Szent Teréz](#) - Misszionáriusok és pilóták védőszentje. Egész életét egy szerzetesrendben töltötte és mégis a missziók védőszentje.
- [Szent Erasmus](#) - A hajós emberek pártfogójaként emlegetik.
- [Szent Miklós püspök](#) - Többek között a kereskedők, gyógyszerészek, gyerekek és diákok védőszentje.
- [Árpádházi Szent Erzsébet](#) - IV. Béla király lánya, aki szegények nagy segítőtje lett.
- [Szent László](#) - A lovagkirály.
- [Szent István király](#) - Aki államunk alapjait megerősítette a kereszténységben.
- [Szent Batthyány Starttmann László](#) - A szegények orvosa.
- [Szent Mihály főangyal](#) - A mennyei hadak nagy vezére és harcosa.

IV. Hitünk alaptételei

A Szentírásban megjelenő kinyilatkoztatás és kétezer év bölcs hagyománya alapján az Egyház megfogalmazott alaptételeket, amik vezetnek közösségeinket és az egyéneket az Igazi, a Jó, és a Szép keresésében.

Keresztény életünk alapvetéseit könnyen érthető, rövid pontokba szedve megtaláljuk a [Katolikus Egyház Katekizmusában](#). Az alábbi főbb témák végén mindig szerepel, hogy a Katekizmusban (KEK) mely pontoknál olvashatunk az adott témáról. A teljes KEK megtalálható a Katolikus Egyház honlapján: <http://www.katolikus.hu/kek/>.

Néhány éve elkészült a katekizmus fiataloknak szánt és magyarázatokkal ellátott változata A [Katolikus Egyház Ifjúság Katekizmus](#)a. Ezt az [angol címe alapján](#) YouCat rövidítéssel emlegetjük. Az alábbi részletek a YouCat-ből valók. Sajnos a YouCat digitálisan nem elérhető, de megvásárolható több helyen, például iskolánk portáján 1800 forintért.

A következő alaptételeket tartjuk legfontosabbaknak. Minden gondolat után ajánlunk további pontokat a Ifjúsági Katekizmusból (YouCat) vagy Katekizmusból (KEK), amik érdekesek lehetnek, ha jobban el szeretnénk mélyülni a témában.

Ember válasza: hit

„Válaszolni Istennek azt jelenti: hinni Istennek.

»Éber (halló) szívre« van szükség annak, aki hinni akar. Isten sokféle módon keres kapcsolatot velünk. Minden emberi találkozásban, minden megindító természeti élményben, minden látszólagos véletlenben, minden kihívásban, minden szenvedésben Isten nekünk szóló rejtett üzenete lakozik. Még világosabban szól hozzánk, amikor a lelkiismeret szavában vagy hangjában fordul felénk. Úgy szól hozzánk, mint barátjához. Ezért kell nekünk is barátként válaszolnunk, és hinnünk neki, teljesen bízni benne, megtanulni őt egyre jobban megérteni, és akaratát feltétlenül elfogadni.”

További részletek a hitről:

Youcat: 20, 22, 29.

KEK: 142-149, 150-152.

Az emberről, értékéről, és céljáról

„Minden embernek léte első pillanatától kezdve, már az anyaméhben sérthetetlen méltósága van, mert Isten őt öröktől fogva akarta, szerette, megteremtette, és megváltásra és örök boldogságra rendelte.

Ha az embert csupán eredményei és egyéni teljesítményei alapján értékelnénk, akkor a gyenge, beteg és tehetetlen embernek nem lenne értéke. A keresztény ember hisz abban, hogy a helyes emberi értékelés alapja elsősorban Isten *értékelése*. Isten minden embert lát, és úgy szereti, mintha ez az ember lenne az egyetlen teremtmény az egész világon. Mivel Isten még a legkisebb gyermeket is szemmel tartja, ezért ennek is végtelen méltósága van, és ezt embernek nem szabad lerombolnia.”

További részek az emberről és célunkról:

YouCat: 1, 280, 281.

KEK: 1-3, 358, 1699-1715, 1718-1719, 1725.

Jézusról, a Krisztusról

„Jézus Krisztus egyedülálló mivoltában nem csak Isten lényegét mutatta meg nekünk, hanem az igazi, eszményi embert is.

Jézus több cvolt, mint ideális ember. Még a látszólag ideális emberek is bűnösök. Ezért ember nem lehet mértéke az embernek. Jézusnak azonban nem volt bűne. Csak Jézus Krisztusban ismerjük meg, hogy mit jelent embernek lenni, mi az, ami az embert a szó legigazibb értelmében végtelenül szeretetre méltóvá teszi. Ő »hozzánk hasonló mindenben kísértést szenvedett, a bűntől azonban mentes maradt« (Zsid 4,15b). Jézus, az Isten Fia, a voltaképpen, igaz ember. Benne ismerjük meg, hogy Isten milyennek akarta az embert.”

További fontos részek Jézus Krisztusról:

Youcat: 60, 67,71, 73, 76, 90, 99, 101, 105.

KEK: 358-359, 381.

A Bibliáról

„A Szentírást akkor olvassuk helyesen, ha imádkozva, azaz a Szentlélek segítségével olvassuk, akinek sugalmazására az létrejött. A Biblia Isten szava és sarkalatos útmutatás az ember számára.

A Biblia olyan mint Isten hosszú levele minden ember számára. Ezért a Szentírást nagy szeretettel és tisztelettel kell fogadni. Ez először is azt jelenti, hogy Isten levelét valóban el kell olvasni, azaz nem csak részleteket kicsipegetni belőle, az egészet pedig figyelmen kívül hagyni. Aztán az egészet kell a »szívre« - a lényegére - a és titkára, Jézus Krisztusra vonatkozóan magyarázni. Róla szól az egész Biblia, még az Ószövetség is. A Szentírás tehát az Egyháznak ugyanazzal az élő hitével kell olvasni, amelyikből az keletkezett.”

A Szentírásról még:

YouCat: 16.

KEK: 109-119, 137.

A Szentlélekről

„A Szentlélekben hinni azt jelenti, hogy őt éppúgy Istenként imádjuk, mint az Atyát és a Fiút. Azt jelenti: hisszük, hogy a Szentlélek jön a szívünkbe, hogy Isten gyermekeként megismerjük mennyei Atyánkat. A Szentlélek indíttatására vagyunk képesek megváltoztatni a föld arculatát.

Jézus halála előtt megígérte tanítványainak, hogy ha már nem lesz velük, »más Vigasztalót« küld nekik. Amikor az ősegyházban a tanítványokra kiáradt a Szentlélek, megértették, mire gondolt Jézus. Mélységes biztonságot és örömet éreztek a hitben, és azonnal kaptak bizonyos karizmákat: tudtak prófétálni, gyógyítani és csodákat tenni. Az Egyházban mind a mai napig vannak olyan emberek, akik ilyen adományt kapnak, és akik ilyet tapasztalnak.”

További fontos részek a Szentlélekről:

Youcat: 113, 119, 120.

KEK: 683-686, 733-741, 747, 748-757.

A vasárnapról

„Katolikus keresztények minden vasárnap és a parancsolt ünnepeken kötelesek részt venni a szentmisén. Aki valóban keresi Jézus barátságát, amikor csak teheti, mindig elfogadja Jézus személyes meghívását a lakomára.

Valóban keresztény ember számára a »vasárnapi kötelezettség« szó éppen annyira nem megfelelő, mint a »kötelező csók« annak, aki igazán szerelmes. Senkinek sem lehet élő kapcsolata Krisztussal, ha nem megy oda, ahol Krisztus vár rá. Ezért keresztények számára a mise ünneplése ősidők óta a »a vasárnap szíve«, és a hét legfontosabb programja.”

További fontosabb részek a vasárnapról:

YouCat: 187, 219.

KEK: 1163-1167, 1193, 1389, 1417.

Az Egyházzól

„Az Egyház szó - görögül »ekklészia« - egybehívott közösséget jelent. Az Úr hív mindannyiunkat, akiket megkereszteltek, és akik hisznek Istenben. Mi együtt alkotjuk az Egyházat. Krisztus az Egyház feje, mi pedig a teste.

Amikor a szentségekhez járulunk, és amikor Isten szavát hallgatjuk, Krisztus bennünk van, és mi őbenne - ez az Egyház. Az összes megkeresztelteknek Jézussal való szoros, személyes életközösségét a Szentírás különböző képekben mutatja be. Egyszer Isten néperől, máskor Krisztus jegyeséről beszél, nevezi az Egyházat anyának, Isten családjának, vagy pedig mennyegzős társasággal hasonlítja össze. Az Egyház sohasem pusztán intézmény, sohasem csak 'egyházi hivatal', amelyet félre lehet tolni. Az Egyházban előforduló hibák és szégyenletes dolgok miatt botránkozunk ugyan, de sohasem szabad az Egyháztól eltávolodnunk, mert Isten visszavonhatatlanul elkötelezte magát mellette, és minden bűn ellenére sem fogja elhagyni. Az Egyház Isten jelenléte közöttünk, emberek között. Ezért az Egyházat mindannyiunknak szeretnünk kell.”

Az Egyházzól további fontosabb részek:

YouCat: 121, 122, 123.

KEK: 748-781, 802-804.

A szentségekről

„Az Egyház hét szentséget ismer. Ezek: a keresztség, a bérmálás, az eucharisztia (Oltáriszentség), a bűnbánat szentsége, a betegek kenete, az egyházi rend és a házasság.”

További részek a szentségekről:

YouCat: 172, 173, 176, 193.

KEK: 1121, 1129, 1210-1211.

A szentmiséről

„Minden szentmise (eucharisztikus ünneplés) két fő részre oszlik: az igeliturgiára és a szorosabb értelemben vett eucharisztikus liturgiára.

Az igeliturgiában olvasmányokat hallunk az Ószövetségből és az Újszövetségből, és fölolvassák az evangéliumot. Ebben a részben van a szentbeszéd és az egyetemes könyörgések. Az ezt követő eucharisztikus liturgia részei: a kenyér és a bor felajánlása, átváltoztatása és kiosztása a híveknek a szentáldozásban.”

További részek a szentmiséről:

YouCat: 213, 214, 216.

KEK: 1346-1355, 1362-1367.

Az imádságról

„Az imádság a szívnek Isten felé fordítása. Ha imádkozunk, élő kapcsolatba lépünk Istennel.

Az imádság a nagy kapu a hitbe. Aki imádkozik, már nem önmagának él, nem magáért és nem a saját erejéből él. Tudja, hogy van Isten, akivel lehet beszélni. Az imádkozó ember egyre inkább Istenre bízta magát. Már most keresi a kapcsolatot azzal, akivel egyszer majd szemtől szembe fog találkozni. Ezért a keresztény ember életéhez hozzátartozik, hogy törekedjék mindennap imádkozni. Természetesen az imádkozást nem lehet úgy megtanulni, mint ahogyan valamilyen technikát, ügyességet megtanulunk. Bármilyen különösen is hangzik, az imádság ajándék, amelyet imádsággal lehet megkapni.”

További részek az imádságról:

YouCat: 469, 470, 477, 478, 486, 511.

KEK: 2558-2567, 2491, 2607-2616, 2621, 2629-2933.